

EURAN SOTE-KESKUS

**OHJEITA
PÄIVÄHOIDOSSA OLEVIENTEN LASTEN
INFEKTIÖIDEN EHKÄISYYN JA HOITOOON
1.9.2018**

YLEISTÄ LASTEN SAIRASTUVUUDESTA TARTTUVIIN TAUTEIHIN

Normaali imeväis- ja leikki-ikäinen lapsi voi sairastaa 5-10 tavallista tartuntatautiä vuosittain. Infektioiden esiintyminen painottuu syys-, talvi- ja kevätaikaan ja lapsilla niitä on eniten 6 kk:n iästä 1 ½ vuoden ikään. Tavallisesti infektiot kestävät muutamasta päivästä viikkoon, lisäksi tämän jälkeinen toipilasaika on noin viikon mittainen. Vastustuskyvyn kehittyminen toisaalta edellyttää tartuntoja. Hengitystietulehduksia voi aiheuttaa yli 100 erilaista virusta. Ihannetapauksessa lapsi sairastaa taudin vähäoireisena tai oireettomana. Osa lapsista sairastaa oireisena lähes jokaisen kohtaamansa tartunnan eli joutuvat näin niin kutsuttuun infektiokierteeseen.

Taudinaiheuttajat tarttuvat sairaasta henkilöstä terveeseen tavallisimmin hengitysteiden välityksellä, mutta myös uloste tai tulehtuneen kohdan erite (esim. yskökset tai nenän erite) voivat levittää taudinaiheuttajia. Tämä tapahtuu yleensä käsien välityksellä. Suurin osa tarttuvien tautien aiheuttajista tarttuu henkilöstä toiseen vain hyvin läheisessä kosketuksessa. Lastenhoitopaikalla on merkitystä siihen, miten paljon lapset sairastavat tarttuvia tauteja. Sairastavuus on pienintä kotihoidossa olevilla lapsilla, selvästi yleisempää perhepäivähoidossa olevilla ja yleisintä päiväkodissa hoidettavilla lapsilla. Usean taudin tarttuvuus on suurta jo ennen oireiden puhkeamista. Tästä syystä esimerkiksi päivähoitoryhmässä on jo paljon oireettomia taudinkantajia silloin, kun ensimmäinen oireinen sairastapaus havaitaan.

LASTEN POISSAOLO PÄIVÄHOIDOSTA TARTTUVIEN TAUTIEN TAKIA

Tarttuvien tautien leviämistä ei yleensä pystytä torjumaan siten, että sairastavat lapset eristetään päivähoidosta. Useimmiten lapsiryhmässä on samanaikaisesti sekä oireettomia, tartuttavia taudinkantajia sekä oireisia lapsia ja taudista jo toipuvia. Sairaana lapsen kannalta tärkeää, että hän saa sairastaa tautinsa kotona ja toipua siitä, kunnes hän pystyy taas osallistumaan normaaliin toimintaan päivähoidossa. Toipumisajat ovat yksilöllisiä, eikä niille voi antaa yleisiä suosituksia.

Mikäli lapsi sairastuu kesken päivähoidossa ollessaan, on sairastumisesta asiallista ilmoittaa vanhemmille ja sopia lapsen noutamisesta. Vanhemmat voivat saada todistuksen lapsen sairaudesta työnantajalleen lastenneuvolan terveydenhoitajalta, ellei lääkäriä käynti ole tarpeen.

TARTTUVIEN TAUTIEN TORJUNNASTAPÄIVÄHOIDOSSA

Infektioiden leviämiseen päivähoidossa voidaan vaikuttaa yksinkertaisin toimenpitein. Toimenpiteitä tulee noudattaa lapsen ikä ja lapsiryhmä huomioon ottaen.

Ruoan jakaminen

- Yksi aikuinen jakaa, hän ei osallistu samalla lasten hoitamiseen.
- Lapset voivat osallistua tiskien keräämiseen.

Suuhygienia

- Päivähoidossa käytetään ksylitolipastilleja/purukumia.
- Vuorohoitopäiväkodissa yöhoidossa olevien hampaidenpesu suoritetaan aikuisen valvonnassa.

Lapsen käynti wc:ssä

- Auta lasta pesemään kätensä, potta tyhjenetään wc-pyttyyn. Käsien kuivaamiseen tulee käyttää kertakäyttöistä paperipyyhettä.
- Potta huuhdellaan vain tähän tarkoitukseen varatussa altaassa ja pestään jokaisen käyttökerran jälkeen heikosti emäksisellä pesuaineella.
- Mikäli pottaa käyttää useampi lapsi, tulee potta desinfioida jokaisen käyttäjän jälkeen 500pm kloorilla.
- Työntekijän omien käsien pesu ja desinfektio aina potan tyhjennyksen ja puhdistuksen jälkeen.

Vaipanvaihto

- Vaippa vaihdetaan omassa erillisessä paikassa, jonka alusta on kosteata pyyhkimistä kestävä, vaippa vaihdetaan kertakäyttöisen vuodesuojavaipan ("kroonikon") päällä.
- Vaipat kääretään muoviin, alusta pyyhitään yleispuhdistusaineella.
- Uusi pyllypyyhe jokaisen pesukerran jälkeen – käytetty pyyhe suoraan pyykkikoriin.

Eritteet (oksennus, uloste, veri, virtsa jne.) puhdistetaan välittömästi klooripitoisella puhdistusaineella.

Päivittäinen puhdistus

- WC:n kosketuspinnat ja altaat, kovat lelut, pehmeät lelut syrjään kuivumaan.
- Päiväkodin ovenkahvat yms. kosketuskohdat.
- Lattiat, matalalla olevat hyllyt, kahvat, kaikki pinnat, joihin vaippaikäiset lapset ovat koskettaneet.

- Puhdistus tehdään neutraalilla tai heikosti emäksisellä puhdistusaineella.
- Huolehditaan siitä, että jokaisella lapsella on henkilökohtaiset vuodevaatteet.

HUOM! Lasten juomamukeja tai muita tavaroita ei tule missään tapauksessa säilyttää WC-tiloissa, jossa ne altistuvat ulosteperäisille bakteereille normaalien wc-käyntien yhteydessä.

KÄSIENPESUOHJEET PÄIVÄKOTEIHIN

Käsienpesu ja desinfektiotekniikka

Käsienpesu

- Kädet kostutetaan vedellä ennen nestesaippuan annostelua.
- Kädet pestään kauttaaltaan - huomioi sormien päät, välit ja kämmenien uurteet!
- Kädet huuhdellaan huolellisesti juoksevalla vedellä.
- Kädet kuivataan paperiseen kertakäyttöpyyhkeeseen.
- Vesihana suljetaan käytetyllä paperipyyhkeellä.
- Opetetaan ja avustetaan lapsia käsienpesussa.

Käsien desinfektio

- Käsihuuhdetta pitää annostella käsiin riittävästi, ainakin kaksi painallusta annostelijasta.
- Käsihuuhde levitetään kuiviin käsiin - huomioi sormien päät, välit ja kämmenen uurteet!
- Käsihuuhdetta hierotaan käsiin niin kauan, että kädet ovat kuivat.
- Lapsille käsihuuhdetta annostellaan pienempi annos, joka riittää pienten käsien puhdistamiseen.
- Opetetaan ja avustetaan lapsia käsien desinfektiossa.

Henkilökunta

Käsienpesu vedellä ja saippualla

- Töihin tullessa
- Kun kädet ovat näkyvästi likaiset
- Ennen ruoanvalmistusta ja eri työvaiheiden välissä
- Wc-käynnin jälkeen
- Vaipanvaihdon jälkeen
- Päiväkodista lähdettäessä
- Kotiin saavuttaessa

Käsien desinfektio käsihuhuhteella aina käsienspesun jälkeen

Kertakäyttöiset suojakäsineet

- Oksennus ja ripuliepidemian aikana lapsen pyllynpesussa sekä oksennus-, ripuli- ja verieritteitä puhdistettaessa

Huom!

- Käsihygienian onnistumiseksi suositellaan, että henkilökunta ei pidä työvuoron aikana sormuksia tai muita käsikoruja.
- Myös rakenne- ja tekokynnet ovat este käsihygienian toteutumiselle.

Lapset

Käsienspesu vedellä ja saippualla

- Päiväkotiin tullessa
- Ennen ruokailua
- Wc-käynnin jälkeen
- Vaipanvaihdon jälkeen
- Kun kädet likaantuvat
- Päiväkodista lähtiessä
- Kotiin saavuttaessa

Käsienspesu myös kotona on tärkeää. Lapsen kädet on hyvä pestä ja kuivata huolellisesti heti päivähoidosta kotiin palattua, ennen ruokailuja ja aina wc:ssä käynnin jälkeen.

Käsien desinfektio käsihuhuhteella

- Vain oksennus-, ripuli- tai tms. epidemia-aikoina käsienspesun jälkeen. Henkilökunta annostelee käsihuhuhteen aina lasten käsiin esim. pumppupullosta.

LASTEN TAVALLISIMPIA TARTUNTATAUTEJA JA VÄHIMMÄISPOISSA- OLOAIKOJA PÄIVÄHOIDOSTA TAUTIEN TARTUTTAVUUDEN VUOKSI

Kuume

Lasta ei viedä päivähoidon, jos kuume alle yksivuotiaalla mitattuna yli 38 celsiusta tai vanhemmalla lapsella yli 37,5 celsiusta. Toipuminen on edistynyt hyvin, kun lapsi ollut kuumeeton yhden vuorokauden.

Yskä ja nuha

Eivät sinänsä estä päivähoidon, jos lapsella ei ole muita tarttuvataudin oireita, *elleivät oireet häiritse yleisvointia tai päivähoitotoimintaa.*

Ripuli ja oksentelu

Lapsi pidetään kotona, kunnes oireita ei ole ollut vuorokauteen.

Jos oireisen lapsen ulosteesta on löytynyt salmonella, lapsen on oltava pois päivähoidosta oireiden keston ja kahden oireettoman päivän ajan. Enterohemoraaginen e-coli (Ehec) edellyttää eristystä, kunnes on saatu kaksi negatiivista ulostenäytettä 24 - 48 tunnin välein. Ehec-tartunnan saaneiden hoitolasten vaippaikäiset oireettomat sisarukset pidetään pois hoitopaikasta, kunnes on saatu yksi negatiivinen ulostenäyte sen jälkeen kun indeksitapaus on todettu negatiiviseksi.

Vauvarokko

Hoito järjestetään oireiden vaatimalla tavalla. Lapsi palaa hoitopaikkaan, kun yleistila ja kuume sallivat.

Parvorokko

Ihottuman puhjetessa tartuttavuus on jo ohi. Yleiskunto ratkaisee poissaolon.

Enterorokko

Yleiskunto ratkaisee poissaolon.

Vesirokko

Eristämisaikaksi suositellaan 5 vrk ihottuman puhkeamisesta. Hoitoon, kun rakkulat ovat kuivuneet.

Hinkuyskä

Lapsi palaa kouluun tai päivähoitoon, kun tartuttavuusaika (kolme viikkoa) on kulunut ja yskä siinä määrin lievä, ettei se häiritse yleisvointia, opetusta tai päivähoitopaikan muuta toimintaa. Makrolidihoidon (roksitromysiini, atsitromysiini) yhteydessä lapsi voi palata hoitoon viiden vuorokauden kuluttua lääkehoidon aloittamisesta.

Tulirokko ja angiina

Lapsi eristetään 24 tunniksi lääkehoidon aloituksesta, yleisvointi ratkaisee kotihoidon keston.

Korvatulehdus

Ei tarvita eristystoimia. Lapsi voi palata hoitoon, kun yleistila ja kuume sallivat.

Märkärupi

Eristys kestää 24 tuntia suun kautta annettavan ja 48 tuntia paikallisen mikrobilääkityksen aloituksesta.

Ontelosyylät

Ovat virusten aiheuttamia. Lapsi voi olla päivähoidossa.

Silmätulehdus

Koska aiheuttajat ovat samoja viruksia ja bakteereja kuin hengitystietulehduksissa, ei ole tarvetta poistaa lasta hoidosta tartuntavaaran vuoksi.

Kihomato

Eristystoimenpiteet eivät ole tarpeen. Lääkehoito annetaan kotona ja mieluummin koko perheelle samanaikaisesti. Tiedotus koteihin, että päivähoitoon on ilmoitettu kihomadoista. Vanhempien tulee seurata lapsia mahdollisen tartunnan vuoksi.

Syyhy

Eristys aiheellinen, kunnes hoito annettu. Jo ensimmäisen hoitokerran jälkeen voi palata hoitoon. Tiedotus koteihin, että päivähoitoon on ilmoitettu asiasta. Vanhempien tulee seurata lapsia mahdollisten syyhyoireiden varalta.

Täit

Eristys aiheellinen, kunnes hoito annettu. Jo ensimmäisen hoitokerran jälkeen voi palata hoitoon. Tiedotus koteihin, että päivähoitoon on ilmoitettu asiasta. Vanhempien tulee tutkia lapsen hiukset/ päänahka mahdollisen täitartunnan vuoksi.

Vastaanotto sairaille lapsille:

Euran sote-keskus

- Ajanvaraus sairaanhoitajan ja lääkärien vastaanotoille ma-pe klo 8-15.30 puh. 02 8398 0400

Panelian terveysasema

- Ajanvaraus ma-pe klo 8.30-9.00 ja 12.00-12.30 puh. 044 422 4192, sen lisäksi Panelian terveysasema puh. 02 8398 0611 tai Euran sote-keskus puh. 02 8398 0400 ma-pe klo 8-15.30

Honkilahden ja Hinnerjoen neuvola

- Ajanvaraus ma-pe klo 8.30-9.00 ja 12.00-12.30 puh. 044 4224175, sen lisäksi Euran sote-keskus puh. 02 8398 0400